

19. Επιδρά η ηλικία στην κατανόηση της προσωδίας;

Παναγιωτίδης Α.¹, Παπαγεωργίου Γ.², Μαρτζούκου Μ.³, Νάσιος Γ.⁴

¹Λογοθεραπευτής, Ιωάννινα, ²Λογοθεραπευτής, Ιωάννινα, ³ Δρ., Ψυχο-νευρογλωσσολόγος, ΤΕΙ Λογοθεραπείας Ιωαννίνων, ⁴Αν. Καθηγητής, Νευρολόγος, ΤΕΙ Λογοθεραπείας Ιωαννίνων

Σκοπός: Η κατανόηση της προσωδίας είναι μια ικανότητα που αποκτά ο άνθρωπος από τους πρώτους κιάλας μήνες της ζωής του (Fernald 1993, Quam & Swingley 2012). Σκοπός της έρευνάς μας ήταν να ελέγξουμε αν η ικανότητα κατανόησης της συντακτικής και της συναισθηματικής προσωδίας αλλοιώνεται με το πέρασμα των χρόνων, ακόμα και όταν δεν υπάρχει κάποια νευρολογική αιτία, όπως τραύμα στον εγκέφαλο ή ασθένεια.

Συμμετέχοντες: Για τον λόγο αυτόν, πραγματοποιήσαμε ένα χρονομετρικό πείραμα κατανόησης συντακτικής προσωδίας και μια δοκιμασία κατανόησης συναισθηματικής προσωδίας (Affective Prosody Task- APT, Κοσμίδου & Βλάχου 2001), σε 20 ηλικιωμένους (70-75 ετών) και 20 νέους (20 - 25 ετών) ενήλικες.

Υλικό & Μέθοδος: Το πείραμα συντακτικής προσωδίας αποτελείτο από 24 ενάρξεις συντακτικά αμφίσημων προτάσεων ειπωμένων με δύο τρόπους: μία με προσωδία υπέρ της ερμηνείας της φράσης «τα λουλούδια» ως αντικειμένου του ρήματος της δευτερεύουσας πρότασης (πότιζε) και μία υπέρ της ερμηνείας της φράσης, «τα λουλούδια» ως υποκειμένου του κύριου ρήματος που θα ακολουθούσε:

(1) Καθώς πότιζε τα λουλούδια...

Επίσης, 18 μη αμφίσημες ενάρξεις χρησιμοποιήθηκαν ως διασπαστές προσοχής. Οι συμμετέχοντες κλήθηκαν να δώσουν μια λογική συνέχεια των φράσεων που άκουγαν και οι συνέχειές τους αξιολογήθηκαν ανάλογα με τη συντακτική τους δομή. Επίσης, μετρήθηκε ο χρόνος αντίδρασης των συμμετεχόντων, από το τέλος της έναρξης που τους δόθηκε, έως την αρχή του εκφωνήματος που παρήγαγαν οι ίδιοι.

Όσο για τη δοκιμασία APT, οι συμμετέχοντες άκουγαν προτάσεις με ουδέτερο περιεχόμενο, ειπωμένες με προσωδία που δήλωνε χαρά, φόβο, λύπη, θυμό, έκπληξη και ουδετερότητα και έπρεπε να αποφασίσουν ποιο συναίσθημα δηλωνόταν κάθε φορά.

Αποτελέσματα – Συμπεράσματα: Τα αποτελέσματα έδειξαν ότι οι ηλικιωμένοι είχαν χαμηλότερη επίδοση σε σχέση με τους νέους και στις δύο δοκιμασίες. Επομένως, η κατανόηση της προσωδίας επηρεάζεται από την ηλικία.

Αναφορές: Fernald, A. (1993). Approval and disapproval: Infant responsiveness to vocal affect in familiar and unfamiliar languages. *Child Development*, 64, 657–674.

Quam, C., & Swingley, D. (2012). Development in children's interpretation of pitch cues to emotions. *Child Development*, 83, 236–250.

Κοσμίδου, Μ.Ε. & Χ.Ε. Βλάχου. (2001). Δοκιμασία Προσωδίας. Εργαστήριο Νευροψυχολογίας, Τμήμα Ψυχολογίας, Α.Π.Θ.